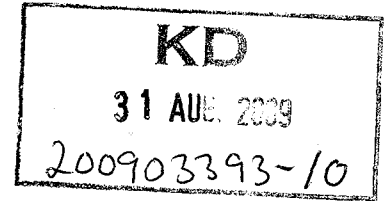

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep

0032 OSLO

Høring - forslag om opprettelse av nasjonal enhet for karriereveiledning

Innledning

Utdanningsforbundet takker for muligheten til å avgi et høringssvar på forslaget om opprettelse av en nasjonal enhet for karriereveiledning. Livslang læring er et viktig prinsipp i norsk utdanningspolitikk og arbeidsmarkedspolitik - og karriereveiledning er et sentralt virkemiddel for å nå både utdanningspolitiske og arbeidsmarkedspolitiske mål.

Karriereveiledning som fagfelt er lite utviklet i Norge. Karriereveiledningsfeltet framstår i dag som fragmentert. Både OECD- rapporter og nasjonale rapporter dokumenterer et behov for en mer helhetlig politikktutforming for å realisere nasjonale utdanningspolitiske målsettinger. Det er behov for en bedre nasjonal koordinering av karriereveiledningsfeltet for å målrette informasjon og tiltak mot forskjellige grupper i og utenfor utdanningssystem og arbeidsliv.

Forslaget om opprettelsen av en nasjonal enhet for karriereveiledninger et positivt initiativ og forslaget må sees i sammenheng med forslag om styrking av rådgivingstjenesten og karriereveiledning Stortingsmelding 16, og ingen sto igjen....(2006- 2007), NOU 2008/18 Framtidas fagopplæring og St meld nr 44 Utdanningslinja(2008- 2009) .

Utdanningsforbundet mener at karriereveiledning skal være et supplement til den rådgivingstjenesten skolen har ansvaret for, og som er hjemlet i opplæringsloven. Forslaget om et nasjonalt, koordinerende fagorgan må sees i sammenheng med utviklingen av rådgivertjenesten i skolen, utviklingen av karriereveiledningstjenestene i kommuner, fylkeskommuner, i høyere utdanning og regi av andre etater og private aktører.

Vi mener at styrking av rådgivingstjenesten i skolen og karriereveiledningen generelt, kan bidra til å redusere frafallet i videregående opplæring.

Utdanningsforbundet har blant annet gitt Kunnskapsdepartementet innspill om forbundets syn på rådgivertjenesten i skolen og på karriereveiledning i arbeidet med:

- Rapporten om gjennomføring i videregående opplæring (GIVO) 2006
- Stortingsmelding 16, og ingen sto igjen.....(2006- 2007)
- Stortingsmelding 31, Kvalitet i skolen (2007- 2008)
- Framtidas fagopplæring NOU 2008/18
- Høring på endringer i Opplæringslova med forskrift 2008.
- Stortingsmelding nr 44 (2008-2009) Utdanningslinja

Generelt om rådgiving og karriereveiledning – status og utfordringer

Utdanningsforbundet mener at en nasjonal enhet for karriereveiledning må ha som en sentral oppgave å koordinere utviklingen av karriereveiledningssentre i fylkeskommunene. Karriereveiledningssentrene i fylkene har pr i dag prioritert ulike målgrupper, noen har prioritert tiltak rettet mot ungdomsskolen, andre har prioritert det livslange perspektivet og har både ungdom og voksne i målgruppa.

Karriereveiledningssentrene "*Partnerskap for karriereveiledning*" i fylkene opprettes etter forskjellige organisasjonsmodeller. Hva "*partnerskap for karriereveiledning*" reelt innebærer er ikke entydig. Det er på nasjonalt nivå ikke inngått formelle partnerskapsavtaler mellom fylkeskommuner og NAV eller andre aktører om opprettelse av karriereveiledningssentre. Med stor lokal handlefrihet er det naturlig at karriereveiledningssentrene må finne sin plass, for å imøtekomme regionalt arbeids- og næringsliv og utdanningssystemet på kommunenivå, fylkeskommunalt nivå og høyere utdanning. Regional utvikling er et fylkeskommunalt ansvar.

Utdanningsdirektoratet har i tildelingsbrev til fylkeskommunene gitt føringer til karrieresentrene om å satse spesielt på arbeid inn mot ungdomstrinnet. Forskjellige målgrupper er prioritert i forskjellige fylker, det betyr at mandatet og retningslinjene for karriereveiledningssentrene ikke er entydige. For Utdanningsforbundet er det viktig at rådgivingsressursen i skolen styrkes i tråd med forslaget i NOU 2008/18 Framtidas fagopplæring, slik at rådgivingstjenesten i skolen kan gi et bedre tilbud til elever og voksne utdanningssøkende. Karriereveiledningssentrene bør ha en bredere målgruppe om nasjonale intensjoner om livslang læring skal realiseres.

Det er grundig dokumentert at informasjonen om voksnes rettigheter og muligheter til formell utdanning ikke er god nok. Fylkeskommunene og kommunene har ansvar for å gi voksne informasjon om muligheter og rettigheter til opplæring, i henhold til opplæringsloven.

Voksenopplæringen er hjemlet i forskjellige lovområder som opplæringsloven, lov om introduksjonsordning for nyankomne innvandre, voksenopplæringsloven, lov om universiteter og høyskoler. Det er derfor opprettet karriereveiledningssenter ved de fleste universiteter og høyskoler, i tillegg til sentre i kommuner og fylkeskommuner.

En nasjonal enhet for karriereveiledning må samarbeide tett med myndighetene på forskjellige forvaltningsnivåer og med sentrale aktører. Det er en krevende oppgave å opparbeide legitimitet i utdanningssystem og arbeidsliv som et faglig ressurscenter.

Det er Utdanningsdirektoratets ansvar å følge opp forpliktelser i opplæringsloven, mens Vox organisatorisk ligger under Kunnskapsdepartementet, med et avgrenset ansvar for voksens læring i arbeidslivet og for enkelte tiltak knyttet til kompetansepolitikken.

Rådgivningstjenesten i skolen og karriereveiledningstjenesten må sees i sammenheng fordi tjenestene til dels har samme målgruppe. I utredningsrapporten fra Vox, *Nasjonalt fagorgan for karriereveiledning*, er hele befolkningen målgruppe for karriereveiledning.

Utdanningsforbundet mener det er avgjørende at rådgivningstjenesten er forankret i skolen. Rådgivningstjenesten har to hovedområder – sosialpedagogisk rådgivning og utdannings- og yrkesveiledning, og elevene er best tjent med at disse områdene sees i sammenheng. Rådgivningstjenesten må videreutvikle sitt samarbeid med andre instanser, som for eksempel oppfølgingstjenesten, lokalt næringsliv og karrieresentrene.

Karrieresentrene må kunne yte en tjeneste som er rettet inn mot studie- yrkesveiledning og arbeidsmarkedet. Målgruppa må være voksne, men også ungdom og foreldre med behov for veiledning mot utdanning eller arbeid.

Mandat og oppgaver

1. *Kunnskapsdepartementet ber om høringsinstansenes vurdering av behovet for opprettelse av en slik enhet.*

Utdanningsforbundet støtter forslaget om opprettelse av en nasjonal enhet for karriereveiledning. Et tydelig mandat er nødvendig for å koordinere et fragmentert tverrsektorielt felt.

Det er behov for å profesjonalisere og videreutvikle karriereveiledning som et fagfelt i Norge. Tett samarbeid mellom direktorater, departementer og forvaltningsnivåer er en forutsetning for å lykkes for en nasjonal enhet for karriereveiledning.

Den faglige enheten må kunne gi systemrettet informasjon om rettigheter og om forskjellige muligheter for veiledning i og utenfor utdanningssystemet. Enheten bør bygge opp et kunnskapsgrunnlag, samle inn statistikk, ha et ansvar for tverrsektoriell koordinering, profesjonalisering, kompetanse- og kvalitetsutvikling i tjenestetilbudet.

Utdanningsforbundet ønsker at det utvikles kompetansekrav til rådgivningstjenesten i skolen og kompetansekrav til ansatte ved karrieresentrene. I tillegg ønsker Utdanningsforbundet at rådgivere i skolen skal få tilbud om relevant etter – og videreutdanning. En nasjonal enhet for karriereveiledning kan initiere relevante utdanningstilbud. Det er en viktig oppgave å videreutvikle kvalitetskriterier for god karriereveiledning.

Organisering og styring

2. Kunnskapsdepartementet ber om høringsinstansenes syn på den organisatoriske plasseringen i forslaget.

I høringsbrevet forelås det å legge en nasjonal enhet for karriereveiledning til Vox. Organisatorisk vil den faglige enheten tilhøre Kunnskapsdepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet med tilhørende direktorater.

Utdanningsforbundet mener det er fordeler og ulemper ved å plassere en nasjonal enhet for karriereveiledning til Vox.

Vox har i dag ansvaret for visse deler av voksenopplæringsfeltet, mens Utdanningsdirektoratet har ansvaret for oppfølging av opplæringsloven.

Vox har gjennom flere år hatt ansvaret for nasjonale satsingsområder som forutsetter samarbeid mellom arbeidslivsaktører og utdanningssystem. Vox har erfaring med å utvikle kunnskapsgrunnlaget om voksnes læring og å bygge nettverk mellom utdanningssystem og partene i arbeidslivet.

Utdanningsforbundets syn er at rådgivingstjenesten og karriereveiledningstjenestene må sees i sammenheng fordi målgruppene til dels er de samme, utviklingen av den ene tjenesten vil påvirke den andre. Reelle muligheter for involvering og medvirkning i videreutviklingen av karriereveiledningsfeltet er viktig for Utdanningsforbundet, uavhengig av lokaliseringen av en nasjonal enhet for karriereveiledning.

3. Kunnskapsdepartementet ber høringsinstansene vurdere behovet for et kontakt-dialogforum.

Utdanningsforbundet mener at en nasjonal enhet for karriereveiledning må opprette et rådgivende samarbeidsforum. Et samarbeidsforum må ha et klart mandat for å gi den nasjonale enheten nødvendig legitimitet i utdannings- og arbeidsliv. Utdanningsforbundet ønsker å være en aktiv part i et slikt samarbeidsforum.

Med vennlig hilsen
for Utdanningsforbundet

Torbjørn Ryssevik
avdelingssjef

Marianne Løkholt Lewin
seniorkonsulent